

Program Akreditasyon Sürecinde SBD-SPORAK: Görev, Yetki ve Sorumlulukları

GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI

Türkiye ve KKTC'de YÖK tarafından tanınan yükseköğretim kurumlarının lisans ve lisansüstü programlarının SBD adına akreditasyonu için ayrıntılı bir program düzenlemek, uygulamak ve akreditasyon kararı almak,

Program değerlendirmeleri sırasında görev yapacak **program değerlendirme takımlarını** ve bu takımlarda görev alacak **program değerlendiricilerini**, eş değerlendiricileri, takım başkanlarını ve eş başkanları belirlemek,

Eğitim Komitesi tarafından teklif edilen program değerlendiricisi adayları hakkında ilke, esas ve yeterlikler açısından görüşünü Yönetim Kurulu'na sunmak,

Yürürlükteki akreditasyon süreçleri ve değerlendirme ölçütleriyle ilgili gerekli gördüğü değişiklik önerilerini Yönetim Kurulu'na sunmak.

SPORAK ÜYELERİ VE GÖREV SÜRELERİ

SBD-SPORAK, beş (5) üniversite öğretim üyesi (akademik üye), bir (1) Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü temsilcisi, bir (1) Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) Spor Genel Müdürlüğü temsilcisi, bir (1) en fazla lisanslı sporcusu olan spor federasyonu (SF) temsilcisi, bir (1) öğrenci temsilcisi olmak üzere toplam dokuz (9) üyeden oluşur.

SBD-SPORAK üyelerinden biri başkan, biri bir sonraki dönemin başkanı olacak başkan yardımcısı ve biri de bir önceki dönemin başkanıdır.

SBD-SPORAK üyelik dönemi Ocak ayında başlar, süresi iki (2) yıldır ve üyeler ardışık iki (2) dönemden daha uzun süreli kesintisiz görev yapamaz. Başkan ve önceki başkan için bu kısıtlama uygulanmaz.

Başkan, başkan yardımcısı ve önceki başkanın görev süreleri iki (2) yıldır. Bu görev süreleri uzatılamaz.

SBD-SPORAK ÜYELİĞİ

SBD-SPORAK üyeleri Aday Belirleme Komitesi'nin önereceği adaylar arasından SBD Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

SBD-SPORAK KARARLARI

Yönetmelik, yönerge ve ölçütlerle ilgili önerilerin belirlenmesi ve akreditasyon kararları en az beş (5) oy ile diğer kararlar ise toplantıya katılan üye sayısının çoğunluğu ile alınır.

Değerlendirme sürecinde, alınacak kararlarda ***çıkarcı çatışması/çıkarcı çatışması olan üyeler değerlendirme sürecine katılamaz.***

AKREDİTASYONUN AMAÇLARI

Spor bilimleri programlarının SBD tarafından akreditasyonu ***gönüllülük esasına dayalı bir süreç*** olup, SBD ***yalnız kendisine başvuran programları akredite etme amacı*** ile değerlendirir. SBD akreditasyonu, Türkiye’de spor bilimleri eğitiminin kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunmak üzere aşağıdaki hedeflere ulaşmayı amaçlamaktadır:

- (a) Başvuran spor bilimleri programları arasında değerlendirme ölçütlerini sağlayanları belirlemek.
- (b) Akredite edilen programları ilan ederek, SBD değerlendirme ölçütlerini sağlayan programlar konusunda toplumu, öğrenci adaylarını, öğrenci danışmanlarını, öğrenci velilerini, eğitim kurumlarını, mesleki kurumları, olası işverenleri ve devlet kurumlarını bilgilendirmek.
- (c) Spor bilimleri alanındaki eğitim programlarının sürekli iyileştirilmesi ve yeni programların geliştirilmesi konularında yönlendiricilik yapmak.

DEĞERLENDİRME SÜRECİNDE SBD-SPORAK

Müracaat eden programların ÖDR'lerinin **istenilen formata uygunluk ve içerik bakımından** Ön İncelemesini gerçekleştirir.

Bu incelemede programın akreditasyon alamamasına neden olacak **raporlama ve/veya ölçüt yetersizlikleri** saptanırsa, ilgili programın **akreditasyon değerlendirmesi durdurulur**. Bu durum gerekçesi ile birlikte kuruma bildirilir.

Bu süreçte ölçüt yetersizliği bildirim yapılmaması değerlendirme takımının ölçüt yetersizliği değerlendirmesi yapmayacağı anlamına gelmez.

Raporlama ve/veya ölçüt yetersizliği tespit edilmeyen ve eksikliklerini 15 gün içerisinde gideren programların değerlendirme süreci başlatılır.

PROGRAM DEĞERLENDİRME TAKIMLARI

(a) Spor bilimleri programlarını değerlendirecek takımlar SBD-SPORAK tarafından seçilmiş **bir takım başkanı** ile eldeki program değerlendiricisi havuzundan, yine SBD-SPORAK tarafından seçilmiş **program değerlendiricilerinden** oluşur.

(b) Genel değerlendirme içeren takımlarda bir tane öğrenci değerlendirici de görevlendirilir.

(c) Takım başkanı SBD-SPORAK'ta görev yapmakta olan veya daha önce görev yapmış olan üyeler arasından veya gerektiğinde en az iki dönem SBD-SPORAK değerlendiriciliği yapmış deneyimli program değerlendiricileri arasından seçilir.

(d) Gerekli görülürse, takım eş başkanı ve/veya eş değerlendiriciler de kullanılabilir.

(e) Genel değerlendirme içermeyen değerlendirme takımları **en az üç**, genel değerlendirme içeren değerlendirme takımları **en az dört kişiden** oluşur.

PROGRAM DEĞERLENDİRME TAKIMLARI

(f) Değerlendirme odağının çok kısıtlı ve değerlendirilecek programlar arasında önemli ölçüde örtüşme olduğu durumlarda ve genel değerlendirme içermeyen takımlardaki **üye sayısı azaltılabilir**.

(g) Değerlendirme takım üyeleri belirlenirken,

(1) İlgili kurumla bir çıkar çatışması/çakışması olasılığı,

(2) Takım içi:

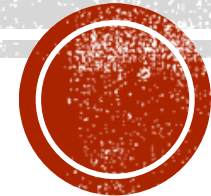
i) kurumsal dağılım,

ii) akademik – sektör temsil dengesi,

iii) kadın – erkek dengesi,

(3) Takım eş başkanı ve/veya program eş değerlendirici gereksinimi,

(4) Program değerlendiricilerinin ve öğrenci değerlendiricinin **ulaşım gereksinimleri** gibi hususlar göz önünde bulundurulur.

AKREDİTASYON KARARLARI

Değerlendirme takımları tarafından hazırlanan taslak raporlar tutarlılık açısından kontrolü yapıldıktan sonra format, yazım hataları ve üslup açısından düzenlenir ve SBD-SPORAK'a sunulur.

Akreditasyon kararlarında son söz SBD-SPORAK'a aittir. Bu karar, değerlendirme takımı tarafından SBD-SPORAK'a yapılan ***önerilere dayanılarak*** alınır.

Bir programın genel değerlendirilmesinde, SBD-SPORAK ölçütlerinde belirtilen asgari koşulların tümünün sağlandığı sonucuna varılırsa, **beş (5) yıllık akreditasyon** verilir.

Bir programın genel değerlendirmesinde herhangi bir ölçütte “**eksiklik**” değerlendirmesi yapılmamış olmasına karşın, bir veya daha fazla ölçütte “**zayıflık**” değerlendirilmesi yapılmışsa, **akreditasyon yalnızca iki (2) yıl için verilir.**

Bir programın genel değerlendirmesinde, bir veya daha fazla ölçütün hiç sağlanmaması nedeniyle “**eksiklik**” değerlendirilmesi yapılmışsa, bu programa **akreditasyon verilmez.** Bu karar itiraza açıktır.

DEĞERLENDİRME SONCUNDA SBD-SPORAK KARARLARI

SGD (Sonraki Genel Değerlendirme) – Bu karar programın uygulanan ölçütlere tam uyduğunu gösterir. Bu karar yalnızca bir genel değerlendirmeden sonra alınabilir ve süresi genellikle beş (5) yıldır.

AR (Ara Rapor) – Bu karar, programın niteliğinin bir sonraki genel değerlendirmeye kadar bozulmamasını garanti etmek için “***zayıflık***” ***bildirimi yapılan ölçütlerin daha kuvvetli sağlanması gerektiğini gösterir.*** Zayıflığın niteliği, kurum tarafından alınacak düzeltici önlemlerin bir sonraki değerlendirmesi için kurum ziyaretini gerektirmemektedir. Ancak, kurumun, aldığı düzeltici önlemlere odaklanmış bir ara rapor vermesi gerekmektedir. Bu karar ancak bir genel değerlendirmede verilebilir ve süresi genellikle iki (2) yıldır.

AZ (Ara Ziyaret) – Bu karar programın niteliğinin bir sonraki genel değerlendirmeye kadar bozulmamasını garanti etmek için “***zayıflık***” ***bildirimi yapılan ölçütlerin daha kuvvetli sağlanması gerektiğini gösterir.*** Zayıflığın niteliği, kurum tarafından alınacak düzeltici önlemlerin bir sonraki değerlendirmesi için kurum ziyaretini gerektirmektedir. ***Ziyaret öncesinde, kurumun, aldığı düzeltici önlemlere odaklanmış bir ara rapor vermesi de gerekmektedir.*** Bu karar ancak bir genel değerlendirmede verilebilir ve süresi genellikle iki (2) yıldır.

DEĞERLENDİRME SONCUNDA SBD-SPORAK KARARLARI

RU (Raporla Uzatma) – Bu karar bir önceki AR kararında belirtilen zayıflıkları gidermek üzere kurum tarafından yeterli önlemlerin alındığını gösterir. Bu karar yalnızca AR değerlendirmesinde alınabilir. Bu karar akreditasyonu bir sonraki genel değerlendirmeye kadar uzatır ve dolayısı ile süresi genellikle üç (3) yıldır.

ZU (Ziyaretle Uzatma) – Bu karar bir önceki AZ kararında belirtilen zayıflıkları gidermek üzere kurum tarafından yeterli önlemlerin alındığını gösterir. Bu karar yalnızca AZ değerlendirmesinde alınabilir. Bu karar akreditasyonu bir sonraki genel değerlendirmeye kadar uzatır ve dolayısı ile süresi genellikle üç (3) yıldır.

AV (Akreditasyon Vermeme) – Bu karar, bir programın genel veya ara değerlendirmesinden sonra alınabilir. Karar, genel değerlendirmesi yapılan bir programın değerlendirmesinde ölçütleri sağlamayan eksiklikleri olduğunu gösterir. Ara değerlendirmeden sonra verilmesi durumunda, bu karar, akreditasyonu olan bir programın genel değerlendirmesinde saptanan zayıflıklarının hala devam etmekte olduğunu gösterir.

S (Sonlandırma) – Bu karar genellikle bir kurumun kapatılma kararı alınan bir programının akreditasyonunun sona erdiği tarihten itibaren uzatılması istemine yanıt olarak alınır. Bu kararın amacı, kapatılacak programda halen okumakta olan öğrencileri kapsamaktır. Bu kararın süresi genellikle bir (1) yıldır. Ancak, kurum tarafından verilen yıllık raporlara dayalı olarak en fazla üç (3) kez akreditasyon uzatması verilebilir.

SBD-SPORAK AKREDİTASYON SÜRECİ

YÖKAK, Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi'ni ilk kez 2020 yılında 2 yıl süreli olarak vermiştir.

2022 yılında Kalite Değerlendirme Tescil Belgesi 2 yıl süreli olarak yeniden alınmıştır.

2024 yılına kadar SBD-SPORAK spor bilimleri programlarının akreditasyonu için yetkiye sahiptir.

SBD-SPORAK AKREDİTASYON SÜRECİ

Akreditasyon değerlendirme süreci 2020 yılında başlatıldı: 16 Üniversiteden 24 programın müracaatı alındı.

2021 yılında 10 üniversiteden toplam 15 programın müracaatı alındı.

Toplam 29 program SPORAK akreditasyonuna sahiptir. 21 AR, 5 AZ ve 3 SGD.

2022 yılında ise 9 üniversiteden 13 program ÖDR raporlarını SBD-SPORAK'a iletti ve ön değerlendirme sürecine geçildi.

